

VERZONDEN 06 NOV. 2017

Informatiebrief

Zaaknummer: **Z/17/014054**
Documentnummer: 4550\2
Datum: dinsdag 30 oktober 2017
Onderwerp: Evaluatie kinderboerderij Voorschoten
Bijlage(n): Stand van zaken per kader

Geachte Raad,

In het kader van de overdracht van verantwoordelijkheden van de kinderboerderij heeft u in 2012 een aantal kaders meegegeven. Deze kaders hebben een plek gekregen in de overeenkomst die tussen de gemeente en Stichting Kinderboerderij Voorschoten is afgesloten. De kaders zijn:

- Behoud recreatieve, openbare functie;
- Behoud educatieve functie;
- Behoud dierenwelzijn;
- Creëren zorgfunctie;
- Samenwerking met lokale partners park Rosenburgh.

De overeenkomst tussen de gemeente Voorschoten en Stichting Kinderboerderij Voorschoten loopt van 1 april 2014 tot 1 april 2019.

Het pakket van destijds gestelde eisen in combinatie met de jaarlijkse bijdrage ter hoogte van €73.000 heeft geleid tot een goed draaiende kinderboerderij en een mooie voorziening in Voorschoten. De financiële situatie van Voorschoten maakt dat er keuzes gemaakt moeten worden in de begroting van 2018 en verder. Een bezuiniging op de exploitatiebijdrage aan de kinderboerderij zal in de toekomst mogelijk lijden tot het aanpassen van de wensen en eisen die gesteld worden aan de functie kinderboerderij. De exploitatiebijdrage van €73.000 wordt nu met name ingezet om kosten te dekken die gemaakt worden voor het onderhoud van het pand en het terrein, verzorging en onderhoud van de dieren en de kosten voor een beheerder.

In deze informatiebrief lichten wij op hoofdlijnen de uitkomst van de evaluatie over de periode 2015-2016 toe en zijn we blij te vermelden dat de afspraken zoals opgenomen in het contract tot op heden door Stichting Kinderboerderij Voorschoten worden nagekomen.

De evaluatie die nu voorligt is vormgegeven aan de hand van de kaders die door de gemeenteraad zijn meegegeven voor de exploitatie van de kinderboerderij, zoals dat ook bij de evaluatie van 2015 het geval was. Voor een stand van zaken per kader verwijzen wij u graag naar de bijlage.

Behoud recreatieve, openbare functie.

De stichting voldoet aan de gestelde minimale eisen met betrekking tot de openingstijden en toegankelijkheid van de kinderboerderij. Daarnaast zijn in het kader van de recreatieve en openbare functie activiteiten ondernomen zoals het organiseren van kinder-, bedrijfs- en

vrijgezellenfeesten. De kinderboerderij biedt ook de mogelijkheid om een ruimte te huren voor bijvoorbeeld een vergadering of bijeenkomst.

Behoud educatieve functie

Binnen het programma van eisen heeft de raad de kinderboerderij verantwoordelijk gesteld voor het behoud van een educatief karakter. Hierbij zijn belangrijke punten de kwaliteit, inhoud en samenwerking met lokale partners.

Vanuit de kinderboerderij wordt hieraan veel aandacht besteed. Binnen de reguliere openingstijden is er voor bezoekers informatie beschikbaar over de dieren en wordt er over diverse onderwerpen voorlichting en begeleiding geboden. Er zijn diverse leermaterialen beschikbaar gesteld waar scholen en kinderdagverblijven gebruik van kunnen maken. Op basis van de behoefte en activiteit wordt er door de kinderboerderij meegedacht en geadviseerd over het gebruik hiervan. Scholen en kinderdagverblijven worden actief benaderd om gebruik te maken van deze faciliteiten, maar vooral de samenwerking met scholen blijkt in de praktijk lastig van de grond te komen.

De kinderboerderij werkt daarnaast samen met een imker die voorlichting geeft aan verschillende doelgroepen over zijn werkzaamheden.

Behoud dierenwelzijn

De eisen die zijn gesteld op het gebied van dierenwelzijn houden onder andere in dat de dieren worden gehuisvest conform hun natuurlijke behoeftes en leefomgeving. Vanuit de kinderboerderij is er veel aandacht voor het bevorderen van het dierenwelzijn. Hierbij wordt specifiek gelet op handelen conform de Wet Dieren. Daarnaast zijn door de beheerder alle gevraagde opleidingen met succes afgerond.

Zorgfunctie

Momenteel bestaat de zorgfunctie van de Kinderboerderij uit dagbesteding voor mensen met een beperking. Samen met de aanvrager (zorgaanbieder) worden er op maat passende dagbestedingsactiviteiten georganiseerd. Een andere invulling van de zorgfunctie is de rijdende kinderboerderij waarbij dieren van de kinderboerderij naar de mensen toe gaan. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld ouderen die zelf niet meer de kinderboerderij kunnen bezoeken toch deelnemen aan activiteiten en genieten van de dieren.

Samenwerking

In het programma van eisen en in het afgesloten contract is nadrukkelijk aandacht geweest voor de samenwerking met de lokale partners in Park Rosenburgh. Er is sprake van een prettige en voorspoedige samenwerking met de imker. Voornamelijk in de zomermaanden is de imker actief op het terrein van de kinderboerderij en geeft de imker voorlichting over zijn werk aan bezoekers. Daarnaast hebben de partijen regelmatig overleg gen over het onderhoud van de bijen en hun omgeving.

De horeca voorziening voor Stichting kinderboerderij Voorschoten wordt verzorgd door Theehuis Jansland. Ook wordt er samengewerkt wanneer er activiteiten plaatsvinden op de kinderboerderij en worden er in overleg nieuwe initiatieven en activiteiten ondernomen.

In het kader van de educatieve functie is er sprake van een voorspoedige en succesvolle samenwerking met diverse kinderdagverblijven. Regelmatig komen er groepen kinderen van een kinderdagverblijf naar de kinderboerderij of wordt er gebruik gemaakt van het materiaal dat door de kinderboerderij beschikbaar is gesteld.

Nieuwe initiatieven

Momenteel wordt er vanuit de kinderboerderij een initiatief vormgegeven om ochtenden te organiseren waarbij kinderen die bang zijn voor dieren met hun ouders langs kunnen komen.

Hierbij wordt er door de medewerkers van de kinderboerderij extra aandacht besteed aan de kinderen om ze meer op hun gemak te stellen in de omgang met dieren.

Wij vertrouwen er op u op deze wijze voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf,
Loco-secretaris,

P.J. Bouvy-Koene,
burgemeester

Evaluatie overeenkomst Stichting Kinderboerderij Voorschoten

Behoud van recreatieve/openbare ruimte		
Eisen	Bevindingen	Conclusie
<p>In het programma van eisen heeft de raad een kader meegegeven voor het behoud van de recreatieve en openbare functie van de kinderboerderij. Daarnaast zijn enkele minimale eisen meegegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) De kinderboerderij is in het weekend minimaal 2,5 uur per dag geopend. b) De kinderboerderij is op woensdagmiddag minimaal 3 uur geopend. c) De kinderboerderij is minimaal 20 uur in de week geopend. d) Toegang tijdens de reguliere openingstijden is gratis. 	<p>Op maandag is de kinderboerderij gesloten. Van dinsdag tot en met zaterdag is de kinderboerderij geopend van 10:00 tot 17:00 uur en op zondag van 12:00 tot 17:00 uur.</p> <p>Tijdens deze openingstijden is de toegang gratis. Tegen een kleine vergoeding kunnen kinderen deelnemen aan verschillende activiteiten.</p> <p>Bij de ingang van de kinderboerderij hangt een metertje waarmee het aantal bezoekers per dag wordt geteld. In 2015 zijn er 28.944 bezoekers op de kinderboerderij geweest en in 2016 waren er 29.654. de laatste zes weken van 2016 zijn er geen bezoekers geweest in verband met de vogelgriep.</p>	<p>Er is voldaan aan de eisen zoals gesteld in het PvE.</p>
<p>Aanvullingen op de recreatieve functie zoals beschreven in het plan van de stichting bij inschrijving op het programma van eisen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kinderfeestjes - Ouder en kind ochtenden - Verschillende (leerzame) activiteiten 	<p>Vanuit de Vossenhoeve werden in het verleden al kinderfeestjes georganiseerd. Deze zijn in 2014 verhuisd naar de kinderboerderij. Toen werd er nog nagedacht over manieren waarop de omgeving van de kinderboerderij hier meer bij betrokken kan worden. De kinderfeestjes worden nu vormgegeven door een rondleiding, speurtocht, het poetsen van shetlandpony's en een ritje met de ponywagen. Voor kinderen ouder dan 9 jaar bestaat ook de mogelijkheid een feestje te geven die meer in het teken staat van de shetlandpony's. Hier wordt dan meer verteld over de pony's, mogen de pony's verzorgd worden en wordt er een ritje met de ponywagen gemaakt waarbij iedereen een keer mag sturen.</p>	<p>Er wordt voldaan aan de eisen met betrekking tot de recreatieve functie zoals gesteld in het PvE.</p>

	<p>Naast kinderfeestjes is het ook mogelijk vrijgezellen- of bedrijfsfeestjes te houden op de kinderboerderij. Het aantal feestjes varieert per week. In een drukke periode zijn er soms 4 feestjes per week. De mogelijkheid bestaat ook om een ruimte te huren voor andere doeleinden, zoals een vergadering of workshop.</p> <p>In eerste instantie waren de dinsdag-, donderdag en vrijdagochtend aangewezen als ouder en kind-ochtenden. Dit bleek echter niet nodig te zijn omdat er elke dag ouders met hun kinderen langskomen.</p> <p>De ambitie is er om tijdstippen te reserveren waarop kinderen maar ook ouders langs kunnen komen die bang zijn voor dieren. Er is dan extra begeleiding, aandacht en voorlichting om deze doelgroep comfortabel te laten worden met dieren.</p> <p>Ook worden er tijdens vakanties verschillende activiteiten georganiseerd voor kinderen zoals pony rijden en dieren verzorgen. Daarnaast worden er ook voor ouderen een aantal keer per jaar activiteiten georganiseerd zoals meerijden op de paardentram of een rondleiding op de kinderboerderij</p>	
--	---	--

Behoud van de educatieve functie		
Eisen	Bevindingen	Conclusie
<p>In het programma van eisen heeft de raad een kader meegegeven voor het behoud van de educatieve functie van de kinderboerderij. De Stichting Kinderboerderij Voorschoten is verantwoordelijk voor het behoud van het educatieve karakter, maar hoeft daar niet zelf invulling aan te geven; samenwerking met verschillende lokale partners en het onderwijs is een pre. Punten voor de evaluatie zijn de kwaliteit, de inhoud en de samenwerking met lokale partners.</p>	<p>Er wordt op de kinderboerderij veel aandacht besteed aan de educatieve functie; eigenlijk staat alles in het teken van het leren omgaan met dieren.</p> <p>Kwaliteit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle dieren mogen van dichtbij geaaid en bekeken worden. Hierbij worden de kinderen uitgebreid begeleid. Daarnaast hangen er op de boerderij verschillende bordjes met uitleg. - De lesboxen die worden aangeboden voor de kinderdagverblijven en basisscholen zijn zelf samengesteld. Hierdoor gaat het specifiek over deze kinderboerderij en de dieren die daar te vinden zijn. <p>Samenwerking onderwijs:</p> <p>Kinderdagverblijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er worden lesboxen aangeboden met verschillende thema's: milieu, boerderij, bodem- en waterdieren en sporen. De lesboxen kunnen zelf worden samengesteld en zijn verkrijgbaar voor verschillende leeftijden. - Het is voor kinderdagverblijven mogelijk om een speurtocht op de kinderboerderij te doen. - Er kan een rondleiding gegeven worden. - Het is mogelijk om een konijn of cavia te leasen. <p>Basisscholen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er worden lesboxen aangeboden met verschillende thema's: milieu, boerderij, bodem- en waterdieren en sporen. De scholen kunnen deze boxen zelf samenstellen. 	<p>De kinderboerderij heeft een educatief karakter en voldoet hiermee aan de eis zoals gesteld in het PvE.</p>

- De laatste les die bij de lesboxen horen, mag op de kinderboerderij gegeven worden.
- Er kan ook zonder lesbox een bezoek aan de kinderboerderij worden gebracht. Het is dan mogelijk om een speurtocht of rondleiding te doen.
- Het is mogelijk om een konijn of cavia te leasen. In het voorjaar zijn kuikentjes ook mogelijk.

jaar	Aantal klassen
2015	- 1 schoolklas - 4 kleuterklassen
2016	- 13 schoolklassen

Samenwerking met lokale partners:

- Op het terrein van de kinderboerderij is een imker actief. Zijn activiteiten maken onderdeel uit van de educatieve functie. Gezamenlijk wordt ook gewerkt aan de omgeving van de tuin waarin de bijen verblijven.
- De samenwerking met scholen blijft lastig. Vanuit de kinderboerderij worden verschillende initiatieven genomen om in contact te komen met scholen, maar een samenwerking blijft uit.
- De samenwerking met kinderdagverblijven verloopt beter.

Doelgroepen:

Om alle doelgroepen met elkaar in contact te brengen, worden er verschillende activiteiten georganiseerd voor jong en oud. De doelgroepen bestaan uit jonge kinderen met hun ouders, of jonge kinderen vanuit de

	kinderdagverblijf of basisschool. Daarnaast worden er ook activiteiten voor ouderen georganiseerd en wordt er dagbesteding georganiseerd voor rolstoelgebruikers en mensen met een andere beperking.	
--	--	--

Welzijn van de dieren		
Eisen	Bevindingen	Conclusie
<p>In het programma van eisen heeft de raad een kader meegegeven voor het welzijn van de dieren. Het is van belang dat op de kinderboerderij voortdurend aandacht wordt besteed aan de verzorging, maar vooral aan de leefwijze van de dieren die worden gehouden om daadwerkelijk educatief te kunnen zijn zullen geboorte, verzorging, maar ook dood onderwerpen zijn waarover informatie moet worden gegeven. Dat is immers het belangrijkste doel van de kinderboerderij. Het is nodig om stil te staan bij het welzijn van de dieren. Dat houdt onder andere in dat de dieren worden gehuisvest conform hun natuurlijke behoeftes en leefomgeving.</p> <p>In het programma van eisen zijn enkele minimale eisen meegegeven:</p> <p>a) De kinderboerderij moet zich houden aan de Wet Dieren.</p>	<p>Wet Dieren</p> <p>Er wordt een boekhouding bijgehouden voor de registratie van de dieren op de kinderboerderij. Op basis hiervan kunnen controles plaatsvinden. De medewerkers kunnen een aantal zaken zoals het ontwormen van de dieren zelf. Wanneer nodig wordt een dierenarts ingeschakeld.</p> <p>Vakbekwame medewerker</p> <p>Mevrouw Seijn is als beheerder actief op de kinderboerderij. Zij is in het bezit van het benodigde diploma van manager Dierenverzorger niveau 4. Daarnaast heeft zij ook een opleiding tot beheerder afgerond.</p> <p>Stichting Kinderboerderij Voorschoten is aangesloten bij de Stichting Ondernemende Kinderboerderijen. Dit is een regionaal samenwerkingsverband tussen kinderboerderijen in de omgeving Haaglanden, Leiden, het Westland en de Bollenstreek. De samenwerking richt zich op het toekomstbestendig maken van kinderboerderijen door missie en doelen te actualiseren, capaciteit te versterken en ondersteuning bij het genereren van meer inkomsten.</p> <p>Er is drie man personeel op de kinderboerderij. Mevrouw Seijn is elke dag</p>	<p>Er is veel diversiteit aan dieren op de kinderboerderij en daarmee wordt voldaan aan de eis zoals gesteld in het PvE.</p> <p>Daarnaast ziet de kinderboerderij, ondanks het opgezegde lidmaatschap van de vKBN, de branchecode nog als richtlijn.</p> <p>Dierenwelzijn staat bovenaan bij de kinderboerderij.</p>

<p>b) Op de kinderboerderij werkt een vakbekwame, gediplomeerde medewerker.</p> <p>c) De huidige veestapel wordt overgenomen door de partij.</p> <p>Punten voor de evaluatie zijn de diversiteit van de dieren en het toewerken naar het Keurmerk voor kinderboerderijen van de Stichting Kinderboerderijen Nederland.</p>	<p>aanwezig, het overige personeel op de drukke momenten zoals de zaterdag en woensdag. Het inhuren van extra personeel in bijvoorbeeld de vakantieperiode is niet mogelijk in verband met een beperkt budget.</p> <p>Diversiteit van de dieren</p> <p>Bij de overname van exploitatie van de kinderboerderij is de gehele veestapel overgenomen door de stichting. Daarmee is de stichting verantwoordelijk voor de gezondheid van de dieren en is vrij om keuzes te maken in de samenstelling van de veestapel. Voorwaarde is wel dat er sprake blijft van diversiteit in het aanbod. Hierdoor kan het aanbod per seizoen verschillen. De kinderboerderij vindt het belangrijk dat een dier een bijdrage levert en benaderbaar is.</p> <p>Keurmerk</p> <p>Een verantwoorde bedrijfsvoering en deskundig personeel is essentieel. Om dit te kunnen bevorderen was door Vereniging Samenwerkende Kinderboerderijen Nederland (vKBN) een branchecode opgesteld met een keurmerk. Dit vKBN is echter opgeheven omdat door het bestuur oneigenlijk is gehandeld. Er wordt nu geprobeerd om de vKBN opnieuw op te richten, maar veel kinderboerderijen zien op dit moment nog af van lidmaatschap.</p> <p>De branchecode wordt nog wel als richtlijn gebruikt en de kinderboerderij voldoet ruim aan de gestelde eisen.</p>	
--	---	--

Samenwerking met lokale partijen		
Eisen	Bevindingen	Conclusie
<p>Op en rondom de locatie van de kinderboerderij zijn al sinds enige tijd een aantal partijen actief. Dit betreft het Theehuis van Stichting Jansland, de Vereniging Vrienden van de Kinderboerderij Voorschoten en de imker die zijn bijen houdt op de kinderboerderij. Als minimum eis is opgenomen dat er samenwerking met bovenstaande partijen moet worden gezocht. Dit is tevens in de concessieovereenkomst opgenomen.</p>	<p>Theehuis Jansland</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omdat Theehuis Jansland de enige locatie met horecabestemming is binnen Park Rosenburgh is de afspraak met de kinderboerderij dat horeca activiteiten plaatsvinden in samenwerking met of door het Theehuis worden verzorgd. Er wordt veel en voorspoedig samengewerkt. Daarnaast worden er ook gezamenlijk nieuwe initiatieven en activiteiten ondernomen. <p>Uitje Zonnebloem</p> <ul style="list-style-type: none"> - Via De Zonnebloem is het mogelijk om een deel te nemen aan een uitje naar de kinderboerderij en Theehuis Jansland. <p>Noorlandia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Halloween- en het paasfeest zijn gezamenlijk georganiseerd. <p>Imker</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veel activiteiten waar de imker bij betrokken is, worden in samenwerking met de kinderboerderij gedaan. 	<p>Er wordt voldaan aan de eis in het PvE. Daarnaast wordt er met meer partijen dan genoemd in het PvE samengewerkt.</p>

Creëren zorgfunctie		
Eisen	Bevindingen	Conclusie
De komende jaren worden, als gevolg van de decentralisaties binnen het sociaal domein, diverse vormen van activering en dagbesteding de verantwoordelijkheid van de gemeente. Het creëren van een zorgfunctie als voorwaarde voor het overdragen van de kinderboerderij maakt de combinatie van activering en dagbesteding en een openbaar toegankelijke kinderboerderij mogelijk. In de concessieovereenkomst is opgenomen dat de exploitant zich inzet voor het creëren van een zorgfunctie waarbij het door de exploitant ingediende projectplan leidend is.	<p>Momenteel wordt de zorgfunctie van de kinderboerderij in beperkte mate ingevuld in de vorm van dagbesteding voor mensen met een beperking. In 2016 hadden vier cliënten in totaal 4 dagdelen per week dagbesteding op de kinderboerderij. De cliënten waren afkomstig van Gemiva, Philadelphia en Rivierduinen. Daarnaast is de kinderboerderij geschikt voor rolstoelen waardoor ook rolstoelgebruikers gebruik kunnen maken van passende dagbesteding of activiteiten. Samen met de aanvrager worden er op maat passende dagbestedingsactiviteiten georganiseerd.</p> <p>Ook is het mogelijk dat de kinderboerderij op locatie komt. Hier maken enkele verzorgingstehuizen gebruik van. Op deze manier kunnen de bewoners ook in aanraking komen met de dieren van de kinderboerderij.</p>	Er wordt voldaan aan de eisen zoals gesteld in het PvE.